

Informacje podstawowe

Nazwa przedmiotu	Stary Testament - Psalmów i księgi mądrościowe
Prowadzący	Ks. prof. dr hab. Marek Parchem
Wydział	Wydział Teologiczny
Kierunek	Teologia ogólna
Poziom studiów	Jednolite studia magisterskie
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów	stacjonarne
Moduł specjalnościowy	
Dyscyplina naukowa, do której odnoszą się efekty uczenia się	nauki teologiczne
Obowiązuje od roku akademickiego	2025/2026
Rok studiów	4
Semestr	7
Język wykładowy	polski
Status przedmiotu (obowiązkowy, do wyboru)	obligatoryjne
Odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się (symbole)	TMA_W07; TMA_W13; TMA_W20; TMA_U11
Rodzaj zajęć (wybór z listy*)	wykład kierunkowy
Liczba godzin	30
Liczba ECTS	3
Wymagania wstępne	Brak
Opis i cele przedmiotu Antropologia komunikacji i mediów	Wykłady obejmują omówienie <i>Księgi Psalmów</i> oraz ksiąg biblijnych reprezentujących tradycję mądrościową starożytnego Izraela, a więc <i>Księgi Przysłów</i> (Prz), <i>Księgi Hioba</i> (Hi), <i>Księgi Koheleeta</i> (Koh), <i>Księgi Syracha</i> (Syr), <i>Księgi Mądrości</i> (Mdr). Celem wykładów jest prezentacja podstawowych zagadnień związanych z biblijną poezją oraz literaturą mądrościową, a mianowicie (a) wiadomości wstępne dotyczące poszczególnych ksiąg, m.in. autorstwo, czas i okoliczności powstania, struktura, (b) wybrane zagadnienia teologiczne (przesłanie) oraz (c) analiza wybranych tekstów z <i>Księgi Psalmów</i> i biblijnych ksiąg mądrościowych.

Treści programowe

Temat/blok zajęć:	Liczba godzin
-------------------	---------------

1. Psalmy: nazwa, autorstwo, czas i środowisko powstania	2
2. Psalmy: główne tematy teologiczne: Bóg, człowiek, świat	2
3. Psalmy: forma literacka - cechy poezji hebrajskiej	2
4. Psalmy: analiza wybranych psalmów (1, 22, 23, 78)	2
5. Mądrość w Izraelu: pojęcie, terminy, tło starożytnego Bliskiego Wschodu	2
6. Księga Przysłów - ogólna charakterystyka (autor, czas powstania, forma)	2
7. Księga Przysłów: typy mądrości, mądrość objawiona (analiza Prz 8)	2
8. Księga Hioba - ogólna charakterystyka (autor, czas powstania, forma)	2
9. Księga Hioba - główne tematy teologiczne, analiza <i>Prologu</i> (Hi 1-2)	2
10. Księga Koheleta - ogólna charakterystyka, mądrość w ujęciu Koheleta	2
11. Księga Koheleta - obraz Boga, los człowieka	2
12. Księga Syracha – ogólna charakterystyka, główne tematy teologiczne	2
13. Księga Syracha – mądrość w świecie (42-43) i w historii Izraela (44-50)	2
14. Księga Mądrości - ogólna charakterystyka, główne tematy teologiczne	2
15. Księga Mądrości – motywy apokaliptyczne, mądrości w dziejach Izraela	2
Łącznie godzin:	30

Opis przedmiotowych efektów uczenia się i sposoby ich weryfikacji

Kategoria efektu (W, U, K)	<u>Kierunkowe</u> efekty uczenia się (co ogólnie <i>absolwent po tych studiach</i> będzie wiedział i umiał)	Opis <u>przedmiotowych</u> efektów uczenia się (wyłącznie czasownikami operacyjnymi - czynności, które da się zweryfikować, mierzalne; w nawiasie należy podać numery tematów zajęć, które realizują dany efekt) (co konkretnie <i>student po tym przedmiocie</i> będzie wiedział i umiał)	Sposoby <u>weryfikacji</u> efektów uczenia się (np.: kolokwium pisemne, egzamin ustny, egzamin pisemny, sprawozdanie, prezentacja na zajęciach, raport, projekt indywidualny, grupowy...)
TMA_W07	wykazuje uporządkowaną, pogłębioną, prowadzącą do specjalizacji wiedzę z zakresu teologii biblijnej	W1 – student posiada uporządkowaną i pogłębioną wiedzę z zakresu podstawowych zagadnień dotyczących Księgi Psalmów i ksiąg mądrościowych znajdujących się w Starym Testamencie (Prz, Hi, Koh, Syr, Mdr) w ujęciu historycznym, literackim i teologicznym	Egzamin pisemny
TMA_W13	podaje przykłady powiązania treści teologicznych z innymi dziedzinami nauki	W2 – student podaje przykłady powiązania treści Psalmów i ksiąg mądrościowych znajdujących się w Starym Testamencie z innymi dziedzinami nauki, m.in. naukami historycznymi, badaniami literackimi, filologią semicką i grecką, filozofią	Egzamin pisemny
TMA_W20	wykazuje pogłębioną wiedzę o języku i aktach komunikacji oraz ich konsekwencjach dla teologii	W3 – student posiada pogłębioną wiedzę o języku i aktach komunikacji w Psalmach i księgach mądrościowych Starego Testamentu	Egzamin pisemny
TMA_U11	posługuje się dostępnymi metodami i narzędziami interpretacji tekstów teologicznych	U1 – student potrafi wykorzystać różne metody i narzędzia w interpretacji Psalmów i ksiąg mądrościowych znajdujących się w Starym Testamencie	Aktywność podczas dyskusji

Metody dydaktyczne

(dostosowane do przedmiotowych efektów uczenia się)

1.	Wykład informacyjny z elementami wykładu problemowego
2.	Często wykładowi towarzyszy prezentacja multimedialna omawianego materiału

Opis nakładu pracy studenta w ECTS

Kontakt z prowadzącym	Aktywność	Liczba godzin	Razem liczba godzin / ECTS
bezpośredni	Udział w zajęciach połączony z:	30	30/1
	a. Aktywnym uczestnictwem w wykładzie		
	b. Próbami rozwiązywania zagadnień problematycznych pojawiających się w trakcie omawianych tematów		
praca własna	przygotowanie do zajęć (pogłębienie wiedzy przez czytanie literatury obowiązkowej)	30	60/2
	przygotowanie do egzaminu	30	

Kryteria oceny końcowej

(Opis składowych oceny końcowej zajęć, rozkład procentowy lub punktowy, informacja o dopuszczalnej liczbie nieobecności, inne kryteria)

W ramach zdefiniowanych efektów przedmiotowych W1, W2, W3 i U1 przyjmuje się następujące formy i kryteria oceny:

Na ocenę 5 – student zna bardzo dobrze wszystkie podstawowe zagadnienia dotyczące Psalmów i ksiąg mądrościowych w Starym Testamencie w ujęciu historycznym, literackim i teologicznym. Posiada pełną i doskonałą umiejętność badawczą w zakresie Psalmów i ksiąg mądrościowych Starego Testamentu, obejmujących zwłaszcza analizę tekstów wybranych z tych ksiąg, syntezę różnych motywów i zagadnień oraz opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów egzegetycznych. Podaje dużą liczbę (przynajmniej kilkanaście) dobrze udokumentowanych przykładów powiązania treści Psalmów i ksiąg mądrościowych Starego Testamentu z naukami historycznymi, badaniami literackimi, filologią semicką i grecką, filozofią.

Na ocenę 4 – student zna dobrze większość podstawowych zagadnień dotyczących Psalmów i ksiąg mądrościowych w Starym Testamencie w ujęciu historycznym, literackim i teologicznym. Posiada wystarczające umiejętności badawcze w zakresie Psalmów i ksiąg mądrościowych Starego Testamentu, obejmujących zwłaszcza analizę tekstów wybranych z tych ksiąg, syntezę różnych motywów i zagadnień oraz opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów egzegetycznych. Podaje co najmniej kilka dobrze udokumentowanych przykładów powiązania treści Psalmów i ksiąg mądrościowych Starego Testamentu z naukami historycznymi, badaniami literackimi, filologią semicką i grecką, filozofią.

Na ocenę 3 – student zna tylko niektóre zagadnienia dotyczące Psalmów i ksiąg mądrościowych w Starym Testamencie w ujęciu historycznym, literackim i teologicznym. Posiada podstawowe umiejętności badawcze w zakresie Psalmów i ksiąg mądrościowych Starego Testamentu, obejmujących zwłaszcza analizę tekstów wybranych z tych ksiąg, syntezę różnych motywów i zagadnień oraz opracowanie i prezentację wyników, pozwalające na oryginalne rozwiązywanie złożonych problemów egzegetycznych. Podaje kilka przykładów powiązania treści Psalmów i ksiąg mądrościowych Starego Testamentu z naukami historycznymi, badaniami literackimi, filologią semicką i grecką, filozofią.

Sposobem weryfikacji efektu jest egzamin pisemny w formie testu na zaliczenie semestru, w którym student powinien wykazać znajomość podstawowych zagadnień dotyczących Psalmów i ksiąg mądrościowych w Starym Testamencie w ujęciu historycznym, literackim i teologicznym. Ponadto student powinien wykazać się umiejętnością analizy tekstów wybranych z Psalmów i ksiąg mądrościowych oraz syntezy różnych motywów i zagadnień. Student powinien też powiązać treści Psalmów i ksiąg mądrościowych Starego Testamentu z naukami historycznymi, badaniami literackimi, filologią semicką i grecką, filozofią.

Inne warunki:

- obecność na zajęciach – dopuszczone 3 nieobecności – 30%;
- test egzaminacyjny na zakończenie semestru – 70%

Literatura obowiązkowa

1.	J. SYNOWIEC, <i>Wprowadzenie do Księgi Psalmów</i> , Kraków 1996 (i późniejsze wznowienia).
2.	S. POTOCKI, J. WARZECHA, T. BRZEGOWY, B. PONIŻY, <i>Mądrość starotestamentowego Izraela: Przysłowia, Hiob, Kohelet, Syrach, Księga Mądrości</i> (Wprowadzenie w myśl i wezwanie ksiąg biblijnych 6), Warszawa 1999.
3.	J. SYNOWIEC, <i>Mędrzy Izraela, ich pisma i nauka</i> , Kraków 1990 (i późniejsze wznowienia).

Literatura uzupełniająca

1.	A. STRUS, <i>Śpiewajcie nam pieśni Syjonu... (Księga Psalmów)</i> , w: A. Strus, J. Warzecha, J. Frankowski (red.), <i>Pieśni Izraela</i> (Wprowadzenie w myśl i wezwanie ksiąg biblijnych 7), Warszawa 1988, 11-111.
2.	A. TRONINA, <i>Teologia Psalmów (Jak rozumieć Pismo Święte 8)</i> , Lublin 1996.
3.	S. POTOCKI, <i>Rady Mądrości. Przewodnik po mądrościowej literaturze Starego Testamentu (Jak rozumieć Pismo Święte 5)</i> , Lublin 1993.

* lista rodzajów zajęć

- ☐ ćwiczenia (audytoryjne, translatoryjne, terenowe, warsztatowe, projektowe)
- ☐ ćwiczenia laboratoryjne, komputerowe
- ☐ lektorat języka obcego nowożytnego/starożytnego
- ☐ wykład kierunkowy

- ☐ wykład monograficzny lub konwersatorium monograficzne
- ☐ seminarium dyplomowe
(sem. magisterskie, licencjackie lub inżynierskie, na którym student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową, wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)
- ☐ pracownia dyplomowa (programistyczna, chemiczna, fizyczna, biologiczna, inżynierska)
(zajęcia laboratoryjne, na których student pod kierunkiem opiekuna pracy przygotowuje pracę dyplomową wykorzystując metody adekwatne do realizowanej tematyki badawczej)